

WAARDE
REDACTIE

Vredeswake

Vorige zondag leidde minister-president Kris Peeters een aantal Nobelprijswinnaars voor de Vrede rond op de Britse militaire begraafplaats Tyne Cot in Zonnebeke en in het Flanders Field museum in Ieper. Over dit initiatief, op de vooravond van een internationaal symposium 'Wetenschap voor de Vrede', werd terecht met drie foto's en een korte tekst verslag uitgebracht in *De Standaard*. Op hetzelfde moment werd in Lange-mark, vlak in de buurt, een eerste van een reeks van Vredeswakes gehouden die tot in 2018 zullen doorgaan. Deze vredeswake werd georganiseerd door Pax Christi, de KU Leuven en een brede waaier van vredesbewegingen. Het initiatief kende een onverwacht en enorm succes: in de overvolle kerk werden de deelnemers toegesproken door zuster Jeanne Devos, genomineerd voor de Nobelprijs voor de Vrede in 2003 en, via een sterke videoboodschap, door de Zuid-Afrikaanse Nobelprijswinnaar Desmond Tutu. Terwijl de aanwezigheid van grote internationale namen en politieke prominenten in Zonnebeke uiteraard positief is, was de bijeenkomst in Langemark minstens evenwaardig. Hier kwamen immers de gewone mensen uit de streek en voor de vrede geëngageerde burgers van overal in Vlaanderen een namiddag lang aantonen dat de herinnering aan de Grote Oorlog alleen maar zinvol is wanneer ze de hoop aanwakkert op een levenslange inzet voor vrede 'in kleine stappen', van buur tot buur en van buurt tot buurt. Daarmee kan men tot een dringend noodzakelijk bewustzijn van de publieke opinie en vandaar tot hernieuwde druk op de nationale en internationale beleidsmakers komen. De prominenten zijn nodig, maar zonder de steun en aanmoediging van het voetvolk blijven ze machteloos.

Waarom kon ook aan deze Vredeswake geen halve bladzijde of desnoods een korte vermelding gewijd worden?

Ludo Abicht (filosoof, UA)

APATHIE TEGENOVER DISCRIMINATIE IS GEEN OPTIE MEER

De werkzaamheidsgraad van mensen met migratieachtergrond in ons land is het laagst van heel Europa. De helft van de etnisch-culturele minderheden flirt met de armoedegrens en de schooluitval van die groep is angstaanjagend hoog. Dat politici intussen Oost-Indisch doof blijven, is exemplarisch voor hun hele diversiteitsbeleid, schrijft **NAIMA CHARKAOUI**.

Politici, maak
een vuist

NAIMA CHARKAOUI

Wie? Directeur van het Minderhedenforum.

Wat? Een vrijblijvend gelijkheidsbeleid tegenover etnisch-culturele minderheden helpt niet. Een dwingend en gericht beleid wel.

De Standaard bracht een treffende reeks over de muren waarop etnisch-culturele minderheden stoten. Een maatschappelijk drama werd gestoffeerd met stuitende cijfers en haalde de voorpagina's. En tóch deed geen enkele politicus zijn mond open. 'Alloctoonmoe', noemde Jozef De Witte het in deze krant. De hypocrisie voorbij, zo zie ik het.

Diezelfde politici serveren etnisch-culturele minderheden vandaag een repressief inburgerings- en integratiebeleid. Daartegenover staan de zachte en vrijblijvende diversiteitscharters en projectjes die werkgevers, welzijnsvoorzieningen of verhuurders aanmoedigen om etnisch-culturele minderheden gelijke kansen te geven.

Wanneer beseffen politici dat zo'n beleid van zalven en slaan geen gelijkheid, maar bitterheid oogst? Wanneer wordt het duide-

lijk dat het vrijblijvende gelijkheidsbeleid een papieren tijger is die geen enkele stempel op de samenleving drukt? Hoeveel onderzoeken, reportages en getuigenissen zijn er nog nodig om in te zien dat de bestaande remedies de kwaal alleen maar verergeren?

Dwingend beleid

Tien jaar geleden startte de Vlaamse overheid met 'positieve actieplannen alloctonen': subsidies voor werkgevers om mensen met een migratieachtergrond aan te werven. Minister Philippe Muyters holde die uit tot diversiteits- én loopbaanplannen. Resultaat? Vandaag verdwijnen 3,5 miljoen euro aan diversiteitsubsidies vooral in het humanresourcesbeleid van bedrijven. Door een *laissez-faire*-cultuur gebruiken zeven op de tien werkgevers de subsidies om hun competentie- en loopbaanbeleid vorm te geven. Dat ik pleit voor een subsidiebeleid met een dwingend kader en duidelijk afgebakende regels, is dus niet vergezocht.

Wie wind zaait, zal storm oogsten. Daarom, beste politici, kom op de proppen met een dwingend en gericht beleid. Zoiets werkt. Jullie extra inspanningen om de werkgelegenheid onder vijftigplussers te vergroten, bewijzen het. Zelfs in economisch moeilijke tijden vinden meer ouderen opnieuw een job.

De Vlaamse overheid gedooft discriminatie en uitsluiting, zoals Dyab Abou Jahjah te-

recht schreef (*DS 4 november*). Ons antidiscriminatiebeleid veroorzaakt vandaag amper een rimpel in een glas water. Nochtans resulteert discriminatie in stijgende werkloosheid en ontwricht ze mensen. In een superdiverse samenleving is het wraakroepend dat discriminerende werkgevers onbestraft blijven of een boete moeten betalen ter hoogte van een bedrag waarvoor de meeste ceo's zelfs niet uit hun bed komen.

Wie gaat de plaatsen opvullen als binnen drie jaar de babyboomers met pensioen gaan? Diezelfde 'alloctonen' die u nu zo moe bent

Voor de Vlaamse arbeidsinspectie is discriminatie nog altijd geen prioriteit: slechts vijf procent van de controles gaat om discriminatie. Neem daarbij de politie die slachtoffers van discriminatie niet serieus neemt en je begrijpt dat er van een beleid met tanden geen sprake is.

Laat alle instanties een vuist maken tegen discriminatie. De VDAB moet een directe lijn hebben met het Centrum voor Gelijke Kansen. Ook moet elk proces-verbaal van

GERT PEERSMAN

BOTER BIJ DE VIS

Wat ik zo boeiend vind aan macro-economie, is dat bepaalde wetmatigheden die gelden voor een individu niet kunnen veralgemeend worden voor een land in zijn geheel. Zo zal de koopkracht van iemand toenemen indien hij of zij een hoger loon of een belastingverlaging krijgt. Macro-economisch is dit anders: een land kan immers nooit meer kopen dan het kan produceren, om het even hoe hoog de lonen of belastingen zijn. Je kan dit eenvoudig voorstellen met een land dat enkel uit vissers bestaat die bijvoorbeeld 10 vissen per dag vangen (productie). Dit land kan dan ook maximaal 10 vissen kopen of consumeren. Het kan eventueel handel drijven en vlees aankopen bij een ander land, maar de hoeveelheid geïmporteerd vlees zal altijd een equivalent moeten zijn van de geëxporteerde vis. Er kan misschien tijdelijk meer vlees geïmporteerd worden door buitenlandse schuld op te bouwen, maar

uiteindelijk moet die altijd terugbetaald worden met zelf gevangen vis (en zelfs nog wat rente erbij).

Wanneer alle lonen in het vissersland bijvoorbeeld zouden verdubbelen, dan is het enige resultaat dat de loonkosten per gevangen vis, en bijgevolg ook de prijs, verdubbelen. De loonverdubbeling levert bijgevolg minder bijkomende koopkracht op dan de hoeveelheid clenbuterol in het lichaam van Alberto Contador. Er kunnen nog steeds 10 vissen per dag gevangen en gekocht worden.

In praktijk zal er zelfs koopkrachtverlies zijn bij de loonverdubbeling. Het land zal de vis door de hogere prijs immers niet meer kwijt geraken op de internationale markt, terwijl de eigen inwoners ook geen zin hebben om alle dagen vis te eten. Het resultaat is dat een aantal vissers hun job verliezen, waardoor er minder vis gevangen wordt en dus de macro-economische koopkracht daalt.

Er zijn slechts twee manieren om de macro-economische koopkracht op te krikken. Door de vissers beter op te leiden en te investeren in beter vismateriaal, zal de productiviteit van de vissers toenemen, waardoor ze meer vissen kunnen vangen. Wanneer de vissers door de productiviteitsverbetering per dag bijvoorbeeld dubbel zoveel vis ophalen, dan kunnen de lonen ook probleemloos verdubbelen zonder dat de kostprijs per gevangen vis toeneemt of de competitiviteit verslechtert. Het resultaat is een verdubbeling van de koopkracht.

Kortom, voor de welvaart van een land is het optimaal dat de lonen stijgen volgens de productiviteit, en dit vermeerderd met de evolutie van de internationale visprijs. Iedere loonstijging die hoger is, bijvoorbeeld door een automatische koppeling aan een sterker stijgende binnenlandse prijsindex, is niets anders dan een koopkrachtillusie, en de facto zelfs

Een land kan nooit meer kopen dan het kan produceren, hoe hoog de lonen of belastingen ook zijn

een verarming van het land.

Een tweede manier om de koopkracht van een land te doen stijgen, is meer vissers op het water krijgen. Hier kunnen bepaalde type belastingverlagingen een rol spelen. Dit is bijvoorbeeld niet het geval voor een verlaging van de btw of de personenbelasting voor de vissers die zich al op het water bevinden. Wanneer deze belastingen verlaagd worden, dan dalen de inkomsten van de overheid evenredig, waardoor ze de vissers exact hetzelfde bedrag minder kan teruggeven

VAN
KAPITAAL
BELANG

'Allochtonen' zullen de welvaartsstaat recht moeten houden. © Joyce van Belkom/hh

de arbeidsinspectie automatisch naar het Centrum gaan. Misschien slaat dan de politieke apathie voor discriminatie om in een beleid met hogere boetes en meer gespecialiseerde hulpverlening voor slachtoffers. Bedrijven, cultuurhuizen en andere maatschappelijke organisaties zijn vandaag nog altijd 'wit'. Streefcijfers worden af en toe ingezet om meer kleur binnen te halen, maar veel animo is er niet. Het probleem? Het zijn geen harde en afdwingbare doelstellingen.

Rotklusjes

Mijn pleidooi om bindende streefcijfers te gebruiken in alle geledingen van de samenleving stopt niet bij de belachelijke vier procent die de Vlaamse overheid vandaag gebruikt. Durf toonaangevend te zijn en maak

daar minstens tien procent van: dat is een realistischer spiegel van de samenleving. Nu we het dan toch over realisme en samenleving: de vergrijzing komt eraan. Wie gaat de opengevallen plaatsen opvullen als binnen welgeteld drie jaar de babyboomers met pensioen gaan? Inderdaad. Diezelfde 'allochtonen' die u nu zo moe bent. Of anders gesteld: terwijl etnisch-culturele minderheden vandaag net goed genoeg zijn om de rotklusjes uit te voeren, zullen ze morgen mee de welvaartsstaat recht houden. Beste politici en werkgevers, hou dat in het achterhoofd.

Uw apathie is al lang een aanslag op het geduld van mensen met een migratieachtergrond. Als u nu in actie schiet, bent u al ruimschoots te laat, laat het niet nog erger worden.

eens meer vissers op het water krijgen. Sommige vissers zijn immers vrijwillig werkloos omdat het verschil tussen loon en een alternatieve uitkering niet aantrekkelijk genoeg is. Dit is dus niet het geval voor de vissers die wel een voldoende hoog loon hebben en al aan de slag zijn. Een verlaging van de personenbelasting voor de lage inkomens (zoals een verhoging van de belastingvrije som) zou de vrijwillige werklozen kunnen aanzetten om toch in een vissersboot te stappen, waardoor de totale visvangst en koopkracht stijgt. Het type van belastingverlaging is met andere woorden cruciaal voor creëren van koopkracht voor een land in zijn geheel.

Gert Peersman is hoogleraar economie, verbonden aan de UGent. Zijn column verschijnt tweewekelijks op dinsdag.

'De gêne van Obama is de perfecte pasmunt voor onderhandelingen over een upgrade van Duitsland in de Champions League van de spionage.'

Dat Merkel weet dat haar gsm gehackt werd, kan helpen om lid te worden van het clubje dat intensief informatie uitwisselt, schrijft **GAEA SCHOETERS** (in 'De mening' in dS Avond).

COLUMN
PAUL MAGNETTE

GEEN RECHTEN ZONDER PLICHTEN

Wordt het geen tijd dat er een einde komt aan een van die Belgische uitzonderingen, de stemplicht? Het debat laait regelmatig op, vaak met het idee dat het om een plicht gaat die de burger van een recht berooft (het recht om niet te stemmen). Maar dat argument houdt geen steek: wie geen electorale kleur wil bekennen, kan altijd blanco of ongeldig stemmen – behalve in bepaalde elektronische stempelsystemen, wat een bijkomende reden is om het stembiljet te behouden. Het enige recht dat de burger vier of vijf zondagen per decennium verliest, is het recht om uit te slapen. Geef toe, er bestaan ernstiger aanslagen op onze vrijheid.

Omgekeerd zijn er twee uitstekende redenen om de stemplicht te behouden. Zo is ze een van de weinige burgerplichten die nog in onze maatschappij bestaan, wat ze een grote pedagogische waarde geeft. Wij hebben veel rechten en in ruil voor de belastingen voorziet de overheid in heel wat openbare diensten.

Maar onze plichten tegenover de collectiviteit worden almaar zeldzamer. We sterven allang niet meer voor het vaderland – mijn generatie heeft zelfs de geneugten van het kazerneleven moeten missen. We moeten belastingen en bijdragen betalen die recht geven op sociale bescherming en op onderwijs voor onze kinderen. Als het lot op ons valt, moeten we in een jury zetelen. En we moeten stemmen. En als het wordt gevraagd, deelnemen aan stembureaus en tellingen. Dat is het dan zowat.

Die plichten zijn fundamenteel om te voorkomen dat burgers hun rechten als vanzelfsprekend beschouwen en zelfs de triviaalste en meest onopzettelijke aanslag op die rechten als een schandaal ervaren. Sinds Tocqueville vrezden de liberalen dat burgers worden getransformeerd in passieve commenten van diensten die door een alomtegenwoordige overheid worden verstrekt en die de persoonlijke verantwoordelijkheid zouden vervangen. Als die bezorgdheid oprecht is, moet ze blij zijn met het behoud van de stemplicht in ons land. De burgers eraan herinneren dat ze plichten hebben, is de beste manier om hen te doen begrijpen dat niets vanzelf komt, dat niets automatisch verworven is en dat wij niks van de samenleving kunnen eisen als zij niet af en toe iets van ons mag vragen.

De tweede essentiële reden om de stemplicht te verdedigen, is dat het mechanisme een van de beste oplossingen is om de elitaire wanverhouding in de liberale democratie te corrigeren. Aangezien de menselijke factor zich moeilijk in evidente waarhe-

den laat vertalen, kent de politieke wetenschap weinig wetten, maar over die wanverhouding zijn alle onderzoekers het eens.

Sinds het empirische werk van Sidney Verba en Norman H. Nie in de jaren 1970, weten we dat in alle democratieën de burgers met een hogere sociale status meer bij de politiek betrokken zijn dan gemiddeld en dat zij over meer cognitieve, sociale en financiële middelen beschikken om de publieke beslissingen te beïnvloeden. Dat verklaart in grote mate waarom hun voorkeuren politiek beter worden verdedigd dan die van andere sociale groepen. Bij mijn weten is er geen enkele empirische studie die die vaststelling ontkracht.

Als de stemplicht vervalft, gaan de meest achtergestelde sociale groepen minder stemmen, terwijl hun stem al het minst luid klinkt

Als we dus vinden dat alle burgers gelijk moeten zijn en weten dat het in de praktijk anders is, moeten we in de democratische instellingen mechanismen inbouwen die de gelijkheid in de hand werken. In dezelfde geest heeft men de verkiezingsuitgaven en de openbare partijfinanciering beperkt, om te voorkomen dat de verkiezingscampagnes worden gedomineerd door de propaganda van de rijksten.

De stemplicht heeft een vergelijkbare functie, want alle empirische studies hebben aangetoond dat als die plicht vervalft, de meest achtergestelde sociale groepen minder gaan stemmen, terwijl toch zij al de minste mogelijkheden hebben om hun stem te laten horen. Verdedigers van de belangen van de hogere sociale categorieën kunnen zich daar min of meer cynisch in verheugen. Maar ze zijn intellectueel oneerlijk als ze beweren in naam van de gelijkheid van de burgers te spreken.

Paul Mquette is voorzitter van de PS en burgemeester van Charleroi. Zijn column verschijnt tweewekelijks op dinsdag.